

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

**Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

«Графіка»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітня програма Середня освіта «Образотворче мистецтво»
Спеціальність 014 «Середня освіта»
Спеціалізація: 014.12 «Образотворче мистецтво»
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 3
від «1» грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Графіка
Викладач (-і)	Дяків Марія Володимирівна
Контактний телефон Викладача	+38 0679586553
Е-mail викладача	maria.dyakiv@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Четвер, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Зміст навчання мистецтву художньої графіки забезпечується освітньою програмою підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Дисципліна графіка у навчальному плані належить до циклу дисциплін вільного вибору студента і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва та розвиток його креативних здібностей. Мистецтво графіки, як один з провідних видів образотворчого мистецтва займає важливе місце в процесі художньо-педагогічної підготовки фахівців для закладів загальної середньої і профільної та позашкільної освіти, закладів культури, освіти та закладів вищої освіти.</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p><i>Метою</i> викладання дисципліни є: базова підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного та практичного застосування знань з вивчення графіки; підготовка фахівців високого рівня для закладів загальної середньої і профільної та позашкільної освіти, закладів культури, освіти та закладів вищої освіти; знайомство з закономірностями та видами графічного мистецтва, а також методика послідовного її вивчення; формування у студентів системи професійних умінь і навичок; розвиток творчих здібностей. <i>Завданням</i> навчальної дисципліни «Графіка» є ознайомлення з теоретичними основами та різновидами мистецтва графіки, практичне використання закономірностей, прийомів і способів графічного відтворення художньої форми.</p> <p>Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> •теоретичні відомості про історію розвитку мистецтва графіки; •види та техніки графіки; •основи роботи з матеріалами та інструментами для графіки; •етапи виконання графічних завдань; <p>вміти :</p> <ul style="list-style-type: none"> •застосовувати отримані знання в професійній діяльності; •поглиблювати професійні навички; •генерувати авторські ідеї у професійній діяльності; •розвивати естетичний смак та удосконалювати знання та вміння. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК 1. Здатність до узагальнень, абстрактного мислення, поєднання аналізу та синтезу для розуміння процесів та явищ в освітній галузі.</p> <p>ЗК 5. Адаптивність, комунікабельність, креативність, толерантність, критичне мислення, наявність стійкого світогляду та наполегливість у досягненні мети; здатність оцінювати та</p>	

забезпечувати якість професійної діяльності, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 6. Здатність до критичного аналізу і оцінки сучасних мистецьких та педагогічних явищ, продукування нових ідей в процесі вирішення практичних завдань, комплексних та інноваційних проблем.

ЗК 7. Готовність на основі самопізнання формувати власний індивідуальний стиль науково-педагогічної та художньо-творчої діяльності та професійного спілкування, - здатність до самовдосконалення та самовиховання.

Фахові компетентності.

ФК 1. Здатність використовувати інноваційні педагогічні технології навчання в процесі викладання образотворчих дисциплін; застосовувати засоби викладання, методи, прийоми, відповідно меті та змісту навчання образотворчого мистецтва в закладах загальної середньої і профільної та позашкільної освіти, закладах культури, а також в закладах вищої освіти; здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів та ЗВО з образотворчого мистецтва.

ФК 8. Здатність до розкриття ідеї та сюжету художнього твору засобами різноманітних мистецьких технік у різних видах та жанрах образотворчого мистецтва.

ФК 9. Здатність до творчості за законами краси, образного сприйняття та аналізу навколишнього; самовдосконалення творчих здібностей, естетичного смаку, естетичних потреб.

ФК 10. Здатність відображати статичні та динамічні моделі у тримірних композиціях із застосуванням традиційних і нетрадиційних матеріалів, у різноманітних жанрах; здатність до використання практичних навичок гармонійного композиційного розміщення зображення, конструктивної побудови форми у просторі.

ФК 11. Здатність володіти практичними навичками з проектування та технологій виконання творів образотворчого мистецтва, декоративно-прикладного мистецтва та дизайну; здатність використовувати базові навички комп'ютерного проектування та комп'ютерної графіки.

Програмні результати навчання

Знання та розуміння.

ПРН 1. Знання та оперування педагогічними категоріями і методами їх використання з метою розв'язання освітніх, дослідницьких і практичних завдань навчального і виховного процесів.

ПРН 4. Знання основних закономірностей розвитку сучасного українського та зарубіжного образотворчого мистецтва, основних проблем, різних наукових поглядів на його становлення та розвиток, концепції художнього образу в українському та зарубіжному мистецтвознавстві.

Застосування знань та розуміння.

ПРН 7. Досконале володіння засобами художньої виразності, різноманітними графічними та живописними техніками, вмінням їх використовувати в створенні художнього образу.

ПРН 8. Уміти використовувати у творах декоративно-прикладного мистецтва семантичні, а також композиційні засоби, колористичні, технологічні елементи. Володіти різними техніками та технологіями роботи у відповідних видах мистецтва.

Формування суджень.

ПРН 15. Критичний аналіз та оцінка сучасних мистецьких та педагогічних явищ, продукування нових ідей в процесі вирішення практичних завдань, комплексних та інноваційних проблем.

ПРН 16. Візуальне та вербальне поширення ціннісних орієнтацій у суспільстві; здійснювати компетентну оцінку подій художнього життя, мистецько-педагогічної діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	6
Практична робота	84
Самостійна робота	90

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
---------	---------------	---------------------	------------------------

1	014 «Середня освіта»	1	вибірковий
---	----------------------	---	------------

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Художньо-стилістичні особливості графіки ХХ – початку ХХІ століття.	2		
Тема 2. Види друкованої графіки. Поява книгодрукування на Прикарпатті.	2		
Тема 3. Техніки виконання графіки. Інноваційні методи та прийоми. Безпека життєдіяльності (ознайомлення з правилами використання інструментів та матеріалів).	2		
Тема 4. Розробити ініціальний знак. Виконати композицію графічного зображення з літерами ім'я, прізвища, по-батькові.		4	
Тема 5. Розробити буквицю – заголовну літеру початку тексту.		4	
Тема 6. Розробити ілюстративну сторінку абетки. Виконати композицію, яка б містила символіко-змістовне зображення на асоціативну тему з певною літерою.		8	10
Тема 4. Розробити елемент графічного орнаменту на основі витинанки. Створити рапортний орнамент.		4	10
Тема 5. Розробити елемент графічного орнаменту на основі вишивки. Створити рапортний орнамент.		4	10
Тема 6. Розробити елемент графічного орнаменту на основі дереворізьблення. Створити рапортний орнамент.		4	10
Тема 7. Розробити композицію еклібрису на певну тему. Виконати в техніці туш перо та у векторному графічному редакторі.		8	10
Тема 8. Тематична стилізована композиція «Натюрморт». Виконати в техніці крапкування.		8	10
Тема 9. Тематична стилізована композиція «Пейзаж». Виконати композиційними засобами - лінією та плямою.		8	10
Тема 10. Тематична стилізована композиція «Портрет». Виконати в техніці ліногравюри.		16	10
Тема 11. Графічне панно на тему «Пори року». Триптих.		16	10

б. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – екзамен Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 60 балів; Контрольна робота – 10 балів; Тестові завдання – 10 балів Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 20.
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 10 балів Тестові завдання – 10 балів Самостійна робота – 20.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - екзамен; Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. В'юник А. О. Екслібриси українських художників. Київ: Мистецтво, 1977. 247 с.
2. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну: Підручник. Київ: Кондор, 2006. 492 с.
3. Лагутенко О. Нариси з історії української графіки ХХ століття. Київ : Грані-Т, 2007. 168 с.
4. Лесняк В. Акцидентний шрифт: 75 оригінальних шрифтів. Харків: Колорит, 2004. 140 с., іл.
5. Лесняк В. Модерністські і постмодерністські шрифти: 44 оригінальних шрифти. Харків: Колорит, 2006. 148 с., іл.
6. Майстри плаката: альбом / Укладач Л. Владич. Київ: Мистецтво, 1989. 65 с.
7. Поліщук А. А. Теорія та практика графіки : навч. посіб. Київ : Ун-т ім. Бориса Грінченка, 2015. 309 с.
8. Поліщук А. Теорія та практика графіки: навч. посібник. Київ : Ун-т ім. Грінченка, 2015. 212 с.
9. Резніченко М. І. Художня графіка. Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2011. 272 с.
10. “4-й Блок” Кращі плакати і графіка з екології визначних сучасних принтмейкерів. Альбом / Укладач О. Векленко, В. Лесняк. Харків: Колорит, 2005. 171 с., іл.
11. Хмельовський О. М. Вступ у дизайн. Основи проектування системи життя. Курс лекцій. Луцьк: ЛДТУ, 2002. 208 с.
12. Хмельовський О., Костукевич С. Графіка і основи графічного мистецтва: навч. посібник. Луцьк: вид-во ЛДПУ, 2003. 160 с.
13. Христинко В. Є. Техніки авторського друку. Офорт, літографія, дереворит та лінорит, шовкотрафаретний друк: Навч. посіб. Харків: Колорит, 2004. 83 с., іл.
14. Шевченко В. Я. Композиція плаката: Навч. посіб. 2-ге вид., доп. Харків: Колорит,

2007. 133 с., іл.

Додаткова література:

1. Куленко М. Авторська накладна графіка. Київ : вид-во КНУБА, 2001. 124 с.
2. Максимлюк І. В. Екслібрис Івано-Франківщини ХХ – початку ХХІ століття // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. 2018. Вип. 37. С. 3–10.
3. Максимлюк І. В. Проблема традиції у творчості художників-графіків ІваноФранківщини // Вісник Львівської національної академії мистецтв : наукове видання. 2018. Вип. 36. С. 247–263.
4. Максимлюк І. В. Творчість прикарпатських графіків кінця ХІХ – початку ХХ століття у видавничій галузі // Вісник Харківської державної 126 академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство : збірник наукових праць. 2015. № 5. С. 64–70.
5. Овчінніков В. Історія книги: еволюція книжкової структури : навч. посіб. Львів : Світ, 2005. 420 с.
6. Чирва О. Ч., Оленіна О. Ю. Історія та теорія графічного мистецтва : конспект лекцій для здобувачів денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 128 с.
7. Яців Р.М. Львівська графіка. Київ: Наукова думка, 1992. 119с.

Викладач: Дяків Марія Володимирівна,

доцент кафедри методики викладання
образотворчого і декоративно-
прикладного мистецтва та дизайну